

Tarama ve Düzenleme: AYHAN
matrix2030@hotmail.com

Dük De L'Omelette

/Ve hemen daha serin bir diyara adım attı - COWPER.

Keats bir eleştiriyi yüzünden can verdi. "The Andromache" yüzünden ölen kimdi? Aşâğılık ruhlar! - De L'Omelette bir ortolan yüzünden öldü. *L'histoire en est brève*. Yardım et bana, Apicius'un ruhu!

Küçük kanatlı gezgin Peru'daki evinden *Chausée D'Antin'e* âşık, gevşemiş, üşengeç bir halde, altın bir kafesle taşındı. Sahibi Kraliçe La Bellissima tarafından gönderilen o talihli kuşu Dük De L'Omelette'e imparatorluğun altı baronu götürdü.

Dük o gece yemeğini tek başına yiyecekti. Dairesinin mahremiyeti içinde, uğrunda açık artırmada kralından fazla para vererek sadakatini feda ettiği o kanepenin -o kötü şöhretli Cadét kanepenin- üstüne yavaşça uzandı.

Yüzünü yastığına gömüyor. Saat çalıyor! Duygularına hakim olmayan Dük bir zeytin tanesi yutuyor. Tam bu anda hafif bir müzik sesiyle birlikte kapı usulca açılıyor ve birden! Kuşların en güzeli erkeklerin en âşğının öntünde duruyor! Ama Dük'ün yüzü şimdi hangi tarifsiz dehşetle allak bullak oldu? - "*Horreur! - Chien! - Baptiste! - L'oiseau! Ah, bon Dieu! Cet oiseau modeste que tu as déshabillé de ses plumes, et que tu as servi sans papier!*" Daha fazlasını söylemek gereksiz: - Dük ani ve şiddetli bir tiksinti kriziyle son nefesini verdi.

"Ha! Ha! Ha!" dedi Dük, ölümden sonraki üçüncü günde.

"He! He! He!" diye yanıtladı Şeytan hafifçe, bir *hauteur* havasıyla doğrularak.

"Ama ciddi olamazsınız," diye karşılık verdi De L'Omelette. "Günah işledim - *c'est vrai* - ama, saygıdeğer bayım, lütfen bir düşünün! - Böylesine - böylesine - barbarca tehditleri eyleme geçirmek gibi bir niyetiniz yok herhalde."

"Böylesine neyi?" dedi Majesteleri - "Haydi bayım, soyunun!"

"Soyunun hal - Aman ne güzel! - hayır efendim, soyunmayacağım. Söyler misiniz, siz kim oluyorsunuz da ben, Dük De L'Omelette, Foie-Gras'ın yeni reçet olmuş prensi, 'Mazurkiad'in yazan ve Akademi Üyesi, Bourdon tarafından yapılmış en güzel pantolonu, Rombert'in diktigini en zarif *robe-de-chambre*' emriniz üzerine çıkaracağım - saçlarımı bozacağım - eldivenlerimi çıkarmak için gireceğim zahmet de cabası?"

"Ben kim mi oluyorum? - Ah, evet! Ben Baal-Zebub'um, Sineklerin Prensi. Seni şimdi içi fildişi kaplı, gulağacından bir tabuttan çıkardım. Tuhaf bir kokun vardı ve irsaliye üstüne iliştirilmişti. Seni Belial gönderdi - Mezarlıklar Müfettişim. Bourdon tarafından yapıldığını söylediğin pantolonun mükemmel bir keten don, *robe-de-chambre*'in ise geniş bir kefen."

"Bayım!" diye yanıtladı Dük. "Hakaretinizi karşılıksız bırakamam! - Bayım! bu hakaretin intikamını sizden ilk fırsatta alacağım! - Bayım! Yine görüşeceğiz! Şimdilik au revoir!" - ve Dük eğilerek Şeytan'ın huzurundan çekiliyordu ki, beklemekte olan bir beyefendi tarafından durdurulup geri getirildi. Bunun üzerine Dük Hazretleri gözlerini ovuşturdu, esnedi, omuz silkti, düşündü. Kimliği konusunda tatmin olduktan sonra etrafını kuşbakışı bir incelemeye tabi tuttu.

Daire muhteşemdi. De L'Omelette bile oranın *bien comme il faut* ilan etti. Şaşırtıcı olan uzunluğu ya da genişliği değil - ah, yüksekliğiydi! - Tavan yoktu - onun yerinde - yoğun bir ateş renkli bulutlar girdabı vardı. Yukarı bakınca Dük'ün başı döndü. Tepeden kan renginde, bilinmeyen bir metalden yapılmış bir zincir sarıyordu - üst uc görünmüyordu, tıpkı Boston şehri gibi, *parmi les nues* idi. Alt ucunda büyük bir fener sallanmaktaydı. Dük bunun yakuttan yapılmış olduğunu biliyordu; ama öyle yoğun, öyle dingin, öyle korkunç bir ışık yayıyordu ki, İnan böylesine asla tapmamıştı - Gheber böylesini asla hayal etmemişti - Mussulan afonyun etkisi altındayken, sırtı çökelere, yüzü Tanrı Apollo'ya dönük halde bir haşhaş tarlasında sendeleyerek yürürken böylesini asla düşünmemişti. Dük hafif, kesin olarak tasvipkar bir küfür mırıldandı.

Odanın köşelerinde yuvarlak oyuklar vardı. - Bunların üstünde dev heykeller duruyordu. Güzellikleri Yunan, biçimsizlikleri Mısır, tutt *ensembelileri* Francis tarzındaydı. Dördüncü oyuktaki heykelin üstü örtülmüştü; devasa da değildi. Ama ince bir ayak bileği, sandaletli bir ayak görünüyordu. De L'Ome-

lette elini kalbine bastırdı, gözlerini kapadı, yukarı kaldırdı ve Majesteleri Şeytanı görerek - kızardı.

Ama tablolar! - Kupris! Astarte! Astoreth! - Bin bir tane! Ve Rafaelle onları görmüştü! Evet, Rafaelle buraya gelmiş; ne de olsa o-----'yi çizmedi mi? Ve bu yüzden de lanetlenemedi mi? Tablolar! - Tablolar! Ah aşk! Ah aşk! - Bu yasak güzellikleri gören kim, sümbül rengi ve somaki duvarlarda yıldızlar gibi parılayan altın çerçevelerinin zerafetine bakar ki?

Ama Dük kendini kaybediyor. Ancak sandığı gibi görkemden başı dönmüş ya da o sayısız tütünün muhteşem kokularıyla sarhoş olmuş değil. *C'est vrai que de toutes ces choses il a pensé beaucoup - mais!* Dük De L'Omelette dehşete kapılmış durumda; çünkü tek bir perdesiz pencerenin sergilediği kurşunî manzarada ateşlerin en korkunç parlıyor!

Le *pauvre Duc* O salonu dolduran yüce, haz verici, bitimsiz melodilerin bütünü pencere camlarının simyasından geçenken süzülen ve dönüşüme uğratılan, umutsuzların ve lanetlilerin inlemeleri ve ulumaları olduğunu düşünmeden edemiyor! Ve oradaki! - Oradaki! - O kanepenin üstündeki! - Kim olabilir? *Petit-mâitre* - hayır, Tanrı - olabilir mi, soluk çehresiyle, si *amérement, et qui sourit*, mermerden yapılmışçasına oturan?

Mais il faut agir, - yani, bir Fransız asla ulu orta bayılmaz. Hem Dük Hazretleri olay çıkarmaktan nefret ederdi. De L'Omelette kendine geldi. Masada kartlar vardı - puan fişleri de. Dük B -----'nin öngencisiydi; *il avait tué ses six hommes*. Oyleyse *il peut s'échapper*. İki fişi eline alıyor ve taklit edilemez bir zerafete Majestelerine seçimi sunuyor. *Horreur!* Majesteleri hamle yapmıyor!

Mais il joue! - Ne mutluklu verici bir düşünce! Ama Dük'ün hep kusursuz bir hafızası olmuştu. Abbe' Guallier'in "Diable'nin gözden geçirmişti. Orada "que le Diable n'ose pas refuser un jeu d'écarte" deniyordu.

Ama ihtimaller - ihtimaller! Evet - umutsuzdu; ama Dük'ün kendisinden daha umutsuz olamazlardı. Hem o işin sırrını bilmiyor muydu? Pere Le Brun'ü üstüörtkörü okumamış mıydı? - Vington Kulübü'nün bir üyesi değil miydi? "Si je perds," dedi, "je serai deux fois perdu - iki kez lanetleneceğim - voila tout!" (Burada Dük Hazretleri omuz silkti.) "Si je gagne, je reviendrai à mes ortolans - que les cartes soient préparées!"

Dük dikkat kesilmişti -Majesteleri özgüvenle doluydu. Bir izleyicinin aklına Francis ve Charles gelirdi. Dük Hazretleri oyununu düşündü. Majesteleri düşünmedi; kartları karıştırdı. Dük kesti.

Kartlar dağıtıldı. Koz belli oldu - koz - koz - papaz! Hayır - kızdı. Majesteleri kızın üstündeki erkeksi giysilere küfretti. De L'Omelette elini kalbinin üstüne koydu.

Oynuyorlar. Dük sayıyor. El dağıtılıyor. Majesteleri de ağır ağır sayıyor, gülümüyor, şarap içiyor. Dük bir kart veriyor.

"*C'est à vous à faire,*" dedi Majesteleri keserken. Dük Hazretleri başını eğerek selam verdi, dağıttı ve masadan kalktı, en *présentant le Roi*

Majesteleri hayal kırıklığına uğramış gibi görünüyordu.

İskender İskender olmasa Diyojen olurdu; ve Dük çıkıp giderken hasmını şu konuda temin etti, "*que s'il n'eût pas été De L'Omelette il n'aurait point d'objection d'être le Diable.*"